

CÓLERA: A EPIDEMIA NO PERÚ (I)

BREVE HISTORIA

O cólera é unha das máis vellas enfermidades da humanidade. Ó longo do século XIX chegou a Europa por primeira vez, provocou seis grandes pandemias e adquiriu a súa reputación de enfermidade mortífera. Logo da sexta pandemia, o cólera voltou a Asia, a súa rexión de orixe.

A sétima pandemia comezou en 1961, cando o *Vibrio cholerae*, biotipo El Tor, se propagou fóra da súa zona de endemia nas Celebes (Sulawesi), en Indonesia, probablemente polo aumento dos movementos de poboación. Chegou en primeiro lugar a outros países de Asia Oriental, atinguu a Bangladesh contra a fin de 1963, a India en 1964 e a URSS, o Irán e o Iraq en 1965-1966.

En 1970, o cólera invadiu a África Occidental, zona que estaba eximida del, se se exceptúa un impulso en 1868 na rexión da Senegambia e outro incidente mal notificado en 1893. Por primeira vez desde o comezo da sétima pandemia, o cólera propagárase dun chouto a través dun mesto territorio ata entón indemne, seguindo, en primeiro lugar, o litoral ou os ríos con pescadores e comerciantes, estendéndose máis tarde a outras rexións do continente ó longo das vías de comunicación terrestres. A enfermidade deveu finalmente endémica, nomeadamente nas rexións do litoral onde a temperatura, a humidade, a pluviosidade e a densidade de poboación favorecen a súa persistencia (mapa).

O cólera fixo igualmente numerosas incursións nos países industriais durante os anos setenta, pero non chegou a instalarse aí gracias ós servizos de sanidade e ás actividades de vixilancia/coidado eficaces.

Nos anos oitenta, o número de casos sinalados cada ano recaeu ó nivel de antes de 1970 pero, pola

contra, o número de países que dan conta delas triplicouse con relación ó período anterior.

A EPIDEMIA ACTUAL NO PERÚ

Descoñecía-se nunha rexión do mundo que foi evitada polo cólera durante esta pandemia: a América do Sur. Non houbo, ata hoxe, casos indíxenas senón nun único país de América, nos Estados Unidos (e quizais en México), onde foron detectados casos esporádicos por primeira vez en 1973 (1 caso) e durante os meses de verán de 1978.

A epidemia de cólera no Perú é, xa que logo, a primeira manifestación desta pandemia en América.

1. O último informe oficial do Perú, con data do 21 de febreiro de 1991, notificaba á Organización Panamericana da Saúde (OPS) que houbera 32.585 casos de cólera, con 6.601 hospitalizacións e 139 mortes.

2. Foron notificados algúns casos por toda a costa do Perú, e sinalase que a epidemia se propaga agora polo interior do país.

3. Foron advertidos algúns casos sospeitosos pola costa septentrional próxima ó Ecuador e pola extremidade meridional do Perú.

4. Os primeiros casos foron diagnosticados o 31 de xaneiro en Huacho e en Chancay (norte de Lima).

5. Os resultados dos exames efectuados nos *Centers for Disease Control* (CDC) de Atlanta, Estados Unidos de América, sobre uns illamentos provenientes de Chancay e Chimbote, mostran que se trata en cada caso de *V. cholerae* 0,1, biotipo El Tor, serotipo Inaba, e que o vibrion é sensible á tetraciclina, ás sulfamidas, ó cloranfenicol e á trimetoprima.

A proporción de enfermos hospitalizados é do 20%, a taxa global de letalidade de 0,4% e a taxa de mortalidade no caso dos enfermos hospitalizados do 2,1%.

Zambia. A epidemia de cólera actual esténdese agora a sete das nove provincias do país. O número total de casos rexistrados a 20 de febreiro era de 6.149, con 556 mortes. Os primeiros casos foron en decembro de 1990, en Copperbelt e nas provincias de Luapula Norte. Durante as dúas semanas anteriores ó 20 de febreiro rexistrouse un número crecente dos procedentes de Lusaka.

A oficina da OMS en Lusaka está a apoiar ó máximo o Ministerio de Saúde nos seus esforzos por controla-la epidemia e prestando asistencia ó National Cholera Surveillance Committee. Xa se distribuíron algunhas subministracións e a OMS está a coordina-la axuda procedente de axencias de doadores e de organizacións internacionais en Zambia.

MEDIDAS ADOPTADAS

A Oficina Rexional da OMS para as Américas puxo en funcionamento un grupo de traballo especial sobre a epidemia de cólera, grupo que se reúne de forma cotiá e elabora cada día un informe.

O presidente do Perú declarou o estado de urxencia sanitaria durante 120 días nas cidades nas que se producen vagas de cólera. O Goberno prevé unha cantidade equivalente a US \$ 4,0 millóns, o que debería ser aproveitado para a obtención de créditos exteriores. O embaixador do Perú ante a Organización das Nacións Unidas someteu á ONU unha petición de axuda por un total de US \$ 3,8 millóns.

Logo dun exame detido, a petición formulada polo Goberno peruano foi considerada razoable desde o punto de vista do número estimado de casos, do contido e das cantidades. Máis precisamente, cumpriría prever unha taxa de ataque global do 2% no seo das poboacións sensibles do litoral, isto é, 10 millóns de persoas (200.000 casos), para as medidas de loita contra a epidemia durante as 12 primeiras semanas. Tomando como base estas previsións, a OMS foi informada da acollida favorable que tivo a petición. A Oficina do coordinador das Nacións Unidas para a axuda en casos de catástrofe lanzou unha chamada internacional para conseguir un total de arredor de US \$ 3,9 millóns.

O detalle das contribucións notificadas ata o 15 de febreiro á Oficina do coordinador para a axuda en casos de catástrofe é o seguinte:

ENFERMIDADES DE DECLARACIÓN OBRIGATORIA SEMANA 49, DO 2/12/1990 Ó 8/12/1990

ENFERMIDADE	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		GALICIA	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
FEBRE TIFOIDEA E PARATIFOIDEA	0	16	1	23	0	53	2	87	3	179
TOXIINFECCIÓN ALIMENTARIA	0	275	0	283	0	203	18	371	18	1.132
D. BACILAR (SHIXELOSE)	0	24	0	3	0	22	0	42	0	91
OUTROS PROCESOS DIARRÉICOS	274	17.967	84	7.620	111	13.605	404	23.937	873	63.129
TUBERCULOSE RESPIRATORIA	3	154	0	76	1	95	7	168	11	493
BRUCELOSE	0	3	0	37	0	66	0	0	0	106
TOSEFERINA	0	56	0	8	1	11	0	17	1	92
ESCARLATINA	2	128	1	50	7	21	4	36	14	235
INFECCIÓN MENINGOCÓCICA	0	22	0	17	1	14	0	14	1	67
VARICELA	74	3.069	27	1.286	21	1.366	68	3.025	190	8.746
XARAMPÓN	0	198	0	155	0	243	1	74	1	670
RUBÉOLA	0	729	0	410	0	652	0	495	0	2.286
HEPATITE VÍRICA A	2	256	0	66	0	167	0	375	2	864
HEPATITE VÍRICA B	1	12	0	7	0	12	1	25	2	56
OUTRAS HEPATITES INFECCIOSAS	0	0	0	0	0	2	0	7	0	9
PAROTIDITE	1	404	0	89	0	79	1	803	2	1.375
SÍFILIS 1.ª OU 2.ª	0	13	0	9	1	17	1	25	2	64
URETRITE GONOCÓCICA	10	628	5	315	17	680	12	343	44	1.966
INFECCIÓN RESPIRATORIA AGUDA	2.657	89.755	1.421	61.471	1.788	62.257	3.174	117.413	9.040	330.896
NEUMONÍA	71	2.212	33	1.781	44	1.644	62	1.229	210	6.866
GRIPE	992	40.616	446	26.933	793	32.461	1.271	56.177	3.502	156.187
FEBRE REUMÁTICA AGUDA	0	11	3	109	0	160	3	48	6	328

PROVINCIA: A CORUÑA. SEMANA

CONCELLO	BRUCELOSE		SHIXELOSE		ESCARLATINA		F. TIFOIDEA E PARATIFOIDEA		URETRITE GONOCÓCICA		GRIPE	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
ABEGONGO	0	0	0	0	0	0	0	0	18	16	732	
AMES	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	201	
ARANGA	0	0	0	0	0	0	0	0	3	12	528	
ARES	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	165	
ARTEIXO	0	0	0	0	1	1	0	0	4	10	25	
ARZÚA	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2	25	
BAÑA, A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	
BERGONDO	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	36	
BETANZOS	0	0	1	0	0	0	0	0	6	11	255	
BOIMORTO	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	106	
BOIRO	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	621	
BOQUEIXÓN	0	0	0	0	0	0	0	0	28	3	217	
BRIÓN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.608	
CABANA	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	358	
CABANAS	0	0	0	0	1	1	1	1	2	4	184	
CAMARINAS	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	535	
CAMBRE	0	0	0	0	1	1	1	1	6	6	183	
CAPELA, A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	189	
CARBALLO	2	2	2	2	1	1	0	0	1	14	237	
CARIÑO	0	0	0	0	0	12	0	0	1	1	388	
CARNOTA	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	9	
CARRAL	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	23	
CEDEIRA	0	0	0	0	0	15	0	0	2	16	316	
CEE	0	0	0	0	0	0	0	0	2	10	275	
CERCEDA	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	168	
CERDIDO	0	0	0	0	0	0	0	0	7	8	216	
CESURAS	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	388	
COIRÓS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64	
CORCUBIÓN	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	30	
CORISTANCO	0	0	0	0	0	0	0	0	31	11	999	
CORUÑA, A	0	0	0	0	0	28	2	1	41	343	4.769	
CULLEREDO	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15	49	
CURTIS	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	185	
DODRO	0	0	0	0	0	0	0	0	27	12	454	
DUMBRÍA	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	555	
FENE	0	0	0	0	0	0	1	0	0	12	308	
FERROL	0	0	0	0	0	0	2	0	5	3	155	
FISTERRA	0	0	0	0	0	0	2	0	1	23	444	
FRADES	0	0	0	0	0	0	0	0	1	30	293	
IRIXOA	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	171	
LARACHA	0	0	0	0	0	0	0	0	12	2	226	
LAXE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	303	
LOUSAME	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	
MALPICA DE BERGANTINOS	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	438	
MAZARICOS	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	211	
MAÑÓN	0	0	0	0	2	2	0	0	0	1	340	
MELIDE	0	0	0	0	1	1	0	0	2	7	111	
MESÍA	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	476	
MIÑO	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	319	
MOECHÉ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64	
MONFERO	0	0	0	0	0	0	0	0	14	1	498	
MUGARDOS	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	291	
MUROS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	60	
MUXÍA	0	0	7	7	2	2	0	0	10	65	412	
NARÓN	0	0	2	2	23	23	0	0	14	14	1.382	
NEDA	0	0	0	0	1	1	0	0	16	3	489	
NEGREIRA	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	88	
NOIA	0	0	6	6	17	17	0	0	16	13	876	
OLEIROS	0	0	0	0	0	0	1	0	1	6	431	
ORDES	0	0	0	0	2	2	0	0	1	18	14	
OROSO	0	0	0	0	0	0	0	1	36	8	1.862	
ORTIGUEIRA	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	265	
OUTES	0	0	0	0	9	9	0	0	6	7	160	
OZA DOS RÍOS	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	715	
PADERNE	1	1	2	2	0	0	0	0	1	16	2	
PADRÓN	0	0	0	0	1	1	0	0	1	17	225	
PINO, O	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	513	
POBRA DO CARAMIÑAL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	123	
PONTECESO	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	614	
PONTEDEUME	0	0	0	0	6	6	0	0	3	3	161	
PONTES DE GARCÍA RODRÍGUEZ, AS	0	0	0	0	1	1	0	0	5	4	521	
PORTO DO SON	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	4	
RIANXO	0	0	0	0	1	1	1	0	0	46	454	
RIBEIRA	0	0	0	0	0	0	0	0	8	6	262	
ROIS	0	0	0	0	0	0	1	0	2	8	1.309	
SADA	0	0	0	0	1	1	0	0	9	3	512	
SAN SADURNIÑO	0	0	0	0	0	0	0	0	2	10	381	
SANTA COMBA	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	473	
SANTIAGO DE COMPOSTELA	0	0	0	0	0	0	1	0	9	10	45	
SANTISO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	891	
SOBRADO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	210	
SOMOZAS	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	57	
TEO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	112	
TOQUES	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	361	
TORDOIA	0	0	0	0	0	0	0	0	1	59	3	
TOURO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	896	
TRAZO	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8	348	
VAL DO DUBRA	0	0	0	0	0	0	0	1	11	8	441	
VALDOVIÑO	0	0	3	3	0	0	3	1	13	11	181	
VEDRA	0	0	0	0	0	0	0	1	34	17	148	
VILARMAIOR	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	684	
VILASANTAR	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	115	
VIMIANZO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	
ZAS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.191	
TOTAL	3	3	24	24	2	128	16	16	10	628	992	40.616

* Os resultados deste cadro son provisionais.

HEPATITE A		HEPATITE B		INFECCIÓN MENINGOCÓCICA		NEUMONÍA		PAROTIDITE		OUTROS PROCESOS DIARREICOS		RUBÉOLA		F. REUMÁTICA AGUDA		XARAMPÓN	
Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
0	0	0	0	0	0	43	43	14	14	176	176	1	1	0	0	0	0
2	2	0	0	0	0	8	51	0	14	122	188	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	19	70	2	16	242	204	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	70	0	16	137	221	34	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	2	72	0	16	313	237	0	1	0	0	0	0
1	1	0	0	0	0	9	81	0	16	216	253	0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	9	90	1	17	178	270	2	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	16	106	0	17	120	282	0	1	0	0	0	0
3	3	0	0	0	0	12	118	0	17	245	307	17	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	23	141	0	17	84	321	0	1	0	0	0	0
4	4	0	0	1	1	14	155	0	17	347	338	0	2	0	0	0	0
3	7	0	0	0	0	64	219	2	19	146	352	0	1	0	0	0	0
7	14	0	0	1	1	0	220	0	19	2	354	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	21	241	0	19	73	361	18	1	0	0	0	1
0	0	0	0	1	1	7	248	1	20	85	369	0	1	0	0	0	4
0	0	0	0	0	0	2	250	4	20	81	373	0	1	0	0	0	0
2	2	0	0	0	0	23	273	9	21	129	382	0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	2	275	0	21	7	389	1	1	0	0	0	0
16	16	0	0	1	1	46	321	0	22	188	397	22	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	66	387	0	22	156	412	0	1	0	0	0	4
0	0	0	0	0	0	3	390	0	22	114	423	0	1	0	0	0	0
4	4	0	0	0	0	5	395	52	23	155	438	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	30	425	0	23	290	457	58	1	0	0	0	37
0	0	0	0	1	1	30	455	0	23	69	464	0	1	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	455	0	23	74	471	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	5	460	0	23	82	479	11	1	0	0	0	3
1	1	0	0	0	0	27	487	0	23	117	490	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	487	0	23	20	510	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	2	489	0	23	53	515	0	1	0	0	0	0
2	2	0	0	0	0	16	505	0	23	507	520	40	1	0	0	0	0
33	33	3	3	2	2	18	523	23	24	81	531	10	2	0	0	0	3
0	0	0	0	1	1	41	564	1	24	71	542	1	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	13	577	1	24	85	550	0	2	0	0	0	0
6	6	0	0	1	1	53	630	1	25	199	569	0	2	0	0	0	4
2	8	0	0	0	0	45	675	0	25	108	579	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	31	706	0	25	50	584	2	2	0	0	0	1
5	5	0	0	0	0	21	727	3	25	240	586	45	2	0	0	0	5
2	7	0	0	1	1	31	758	1	26	538	591	1	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	3	761	5	26	252	596	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	14	775	0	26	181	604	9	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	13	788	3	26	154	619	15	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	789	1	26	45	624	11	2	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	1	790	0	26	0	624	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	9	799	1	26	104	634	11	2	0	0	0	0
5	5	0	0	0	0	15	814	0	26	169	650	1	2	0	0	0	0
1	6	0	0	0	0	4	818	0	26	342	653	1	2	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	11	829	0	26	81	661	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	13	842	26	26	221	663	7	2	0	0	0	0
1	1	0	0	0	0	3	845	0	26	88	671	20	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	6	851	0	26	33	674	12	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	11	862	0	26	80	682	20	2	0	0	0	0
3	3	0	0	0	0	3	865	0	26	219	684	7	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	2	867	0	26	115	695	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	9	876	0	26	10	695	0	2	0	0	0	0
6	6	0	0	0	0	49	925	4	27	127	707	9	2	0	0	0	5
5	11	0	0	0	0	20	945	0	27	142	721	6	2	1	0	0	0
7	18	0	0	0	0	13	958	1	27	95	726	1	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	45	1003	1	27	628	732	20	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1003	0	27	42	736	4	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	1004	74	27	97	745	0	2	1	0	0	0
1	1	0	0	0	0	1	1005	73	27	60	751	0	2	0	0	0	0
1	2	0	0	0	0	1	1006	0	27	211	751	1	2	0	0	0	0
11	11	0	0	0	0	1	1007	0	27	367	757	0	2	0	0	0	0
1	12	0	0	0	0	4	1011	0	27	88	765	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	15	1026	0	27	124	777	0	2	0	0	0	0
3	3	0	0	0	0	12	1038	2	28	380	780	6	2	0	0	0	16
0	0	0	0	0	0	3	1041	0	28	1	781	0	2	0	0	0	0
10	10	0	0	0	0	20	1061	0	28	86	787	16	2	0	0	0	30
0	0	0	0	0	0	7	1068	0	28	73	794	13	2	0	0	0	35
3	3	0	0	2	2	5	1073	0	28	148	795	26	2	0	0	0	7
4	7	0	0	0	0	11	1084	1	28	382	796	19	2	0	0	0	2
11	18	1	1	1	1	26	1110	3	28	124	802	33	2	0	0	0	0
4	22	0	0	1	1	19	1129	2	29	165	811	5	2	0	0	0	0
13	35	2	2	0	0	34	1163	1	29	455	816	1	2	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	136	1300	0	29	4	820	47	2	0	0	0	1
2	2	2	2	0	0	7	1307	73	29	3	823	5	2	0	0	0	3
0	0	0	0	0	0	8	1315	1	29	58	828	43	2	1	0	0	5
5	5	0	0	0	0	1	1316	6	29	169	834	3	2	0	0	0	0
43	43	1	1	7	7	184	1500	1	29	21	835	6	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	1501	0	29	10	836	42	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	1502	0	29	6	837	5	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	3	1505	0	29	80	837	4	2	0	0	0	1
3	3	0	0	0	0	9	1514	0	29	85	842	3	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1514	0	29	11	843	8	2	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	1	1515	6	29	1	844	3	2	1	0	0	8
12	12	0	0	0	0	1	1516	0	29	22	846	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	16	1532	1	29	167	847	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	3	1535	0	29	3	848	0	2	0	0	0	0
5	5	0	0	0	0	44	1579	0	29	3	851	7	2	0	0	0	11
0	0	0	0	0	0	48	1627	0	29	5	856	0	2	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	1	1628	3	29	4	859	13	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	3	1631	0	29	36	862	2	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1631	0	29	0	862	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	7	1638	0	29	1	863	0	2	0	0	0	0
2	256	1	12	22	22	71	2.212	1	404	274	17.967	729	11	11	198	198	198

PROVINCIA: A CORUÑA. SEMANA: 49, DO 2/12/1990 Ó 8/12/1990

CONCELLO	SÍFILIS 1.ª ou 2.ª		TOSEFERINA		TUBERCULOSE RESPIRATORIA		VARICELA		INFECCIÓN RESPIR. AGUDA (I.R.A.)		TOXIINFECCIÓN ALIMENTARIA		OUTRAS HEPATITES INFECCIOSAS	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
ABEGONDO	0	0		0		0		82	35	1.895		3		0
AMES	0	0		0		0	2	3	31	1.018		0		0
ARANGA	0	0		0		1	1	32	33	989		0		0
ARES	0	0		0		0	2	32	15	114		0		0
ARTEIXO	0	0		0		5		12	91	1.174		0		0
ARZÚA	0	0		0		1	1	140	41	1.346		1		0
BAÑA, A	0	0		0		1	2	13	15	559		0		0
BERGONDO	0	0		0	2	3		18	26	835		2		0
BETANZOS	0	0		0		0		9	16	636		2		0
BOIMORTO	0	0		0		0		19	7	725		5		0
BOIRO	0	0		0		1		42		1.176		1		0
BOQUEIXÓN	0	0		0		0	2	12		86		0		0
BRIÓN	0	0		0		1		0		18		0		0
CABANA	0	0		0		0		19	1	341		0		0
CABANAS	0	1		1		1		3	26	985		0		0
CAMARIÑAS	0	0		0		1		59	7	108		0		0
CAMBRE	1	0		0		2		32	5	1.149		0		0
CAPELA, A	0	0		0		0		6	2	89		0		0
CARBALLO	0	2		7		7		14	61	1.106		31		0
CARIÑO	0	0		0		0		8		419		0		0
CARNOTA	0	0		0		2		5	19	292		0		0
CARRAL	0	2		0		0	1	2	42	1.063		0		0
CEDEIRA	0	3		0		0		134	19	814		0		0
CEE	0	0		0		2		1	18	556		0		0
CERCEDA	0	0		0		1		1	31	260		0		0
CERDIDO	0	0		0		1		1	9	233		0		0
CESURAS	0	0		0		1		4	19	1.268		0		0
COIRÓS	0	0		0		0		0		6		0		0
CORCUBIÓN	0	0		0		1		28		492		0		0
CORISTANCO	0	0		0		3		229	20	1.469		1		0
CORUÑA, A	4	34		1	48	1	304	543	11.547		8		0	0
LEREDO	0	0		0		2		46	29	817		0		0
LIS	0	0		0		0		13		184		9		0
DODRO	0	0		0		0	9	93	9	581		0		0
DUMBRÍA	0	0		0		0		13	13	1.012		101		0
FENE	0	0		0		1	2	4	19	468		0		0
FERROL	1	0		0		3		5	81	2.038		13		0
FISTERRA	0	0		0		6		14	16	952		8		0
FRADES	0	0		0		2		1	84	1.038		9		0
IRIXOA	0	0		0		0		71	10	138		0		0
LARACHA	0	1		2		2		13	27	686		0		0
LAXE	0	0		0		0		33	27	684		0		0
LOUSAME	0	0		0		0		0		8		0		0
MALPICA DE BERGANTIÑOS	0	0		0		1		3	32	883		0		0
MAZARICOS	0	0		0		1	1	1	1	795		0		0
MAÑÓN	0	0		0		0		3	26	1.107		0		0
MELIDE	0	0		0		0		5		79		0		0
MESÍA	0	0		0		0		7	13	1.283		9		0
MIÑO	0	0		0		2		77		30		0		0
MOECHE	0	0		0		0		0	15	93		0		0
MONFERO	1	0		0		1		43	28	1.377		0		0
MUGARDOS	0	0		0		0		12	7	586		0		0
MUROS	0	0		0		0		8	34	795		0		0
MUXÍA	1	2		1		1		2	43	324		0		0
NARÓN	1	2		0		0	2	33	55	2.593		0		0
NEDA	0	0		0		0		9	29	585		0		0
NEGREIRA	0	0		0		1		7	36	1.058		4		0
NOIA	1	0		0		0	9	32	96	5.498		38		0
OLEIROS	0	0		0		1	1	16	31	756		0		0
ORDES	0	0		0		2		93	42	3.945		0		0
OSO	0	0		0		0		15	7	399		0		0
SUEIRA	0	0		0		0	1	65	51	928		0		0
UES	0	2		0		0		44	19	1.698		1		0
OZA DOS RÍOS	2	0		0		0		0	48	1.762		0		0
PADERNE	0	0		0		0		1	18	652		0		0
PADRÓN	0	0		0		0	12	94	62	585		11		0
PINO, O	0	0		0		0		74		208		0		0
POBRA DO CARAMIÑAL	0	0		0		1		15		533		0		0
PONTECESO	0	0		0		1		8		372		0		0
PONTEDEUME	0	0		0		5		18		753		1		0
PONTES DE GARCÍA RODRÍGUEZ, AS	1	0		0		1		189	7	3.918		0		0
PORTO DO SON	0	0		0		1	1	14	63	943		0		0
RIANXO	0	0		0		2		2	11	167		0		0
RIBEIRA	0	0		0		13	6	36	59	944		0		0
ROIS	0	0		0		0	5	38	48	2.224		0		0
SADA	0	0		0		0		12	15	1.016		1		0
SAN SADURNIÑO	0	0		0		0		5	2	84		0		0
SANTA COMBA	0	0		0		0		26	38	640		4		0
SANTIAGO DE COMPOSTELA	0	2		15		1	115	136	4.241		2		0	0
SANTISO	0	1		0		0		0		15		0		0
SOBRADO	0	0		0		1		57		44		0		0
SOMOZAS	0	0		0		0		1	9	84		0		0
TEO	0	0		0		0		11	6	254		5		0
TOQUES	0	0		0		0		5		0		0		0
TORDOIA	0	4		0		0		37		506		5		0
TOURO	0	0		0		0		6		360		0		0
TRAZO	0	0		0		0		54	27	377		0		0
VAL DO DUBRA	0	0		0		0		106	3	754		0		0
VALDOVIÑO	0	0		0		4		14	52	358		0		0
VEDRA	0	0		0		1	12	36	19	585		0		0
VILARMAIOR	0	0		0		0		15	12	733		0		0
VILASANTAR	0	0		0		0		35		120		0		0
VIMIANZO	0	0		0		0		0		1		0		0
ZAS	0	0		0		0		0	10	36		0		0
TOTAL		13		56		3	154	74	3.069	2.657	89.755	275		0

* Os resultados deste cadro son provisionais.

Gobernos:

Brasil	Soro e antibióticos	
Canadá	Compra local ou rexional de sales de rehidratación oral (SRO)	US \$ 100.000
Chile	Axuda médica de urxencia	—
Cuba	Transporte aéreo de líquidos para administración intravenosa e de antibióticos	—
Xapón	Axuda médica de urxencia	—
España	Transporte aéreo de medicamentos (arredor de 3 toneladas)	US \$ 80.645
Comunidade Económica Europea (CEE)	SRO, tetraciclina e líquidos intravenosos	ECU 75.000

Un equipo chegado de Francia e composto dun epidemioloxista, un bacterioloxista e un especialista en loxística aportou medicamentos e subministracións de laboratorio. De Chile desprazouse un epidemioloxista.

Institucións das Nacións Unidas

OMS/Organización Panamericana de Saúde (OPS)	Equipo médico cun epidemioloxista Envío de 100.000 sobres de SRO
UNICEF	15.000 bolsiñas de lactato de Ringer

Mapa.—Extensión Mundial do cólera 1961-1973

